

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA REGIONÓW 2014

Województwo dolnośląskie

Dr hab. Hanna Godlewska-Majkowska, prof. SGH

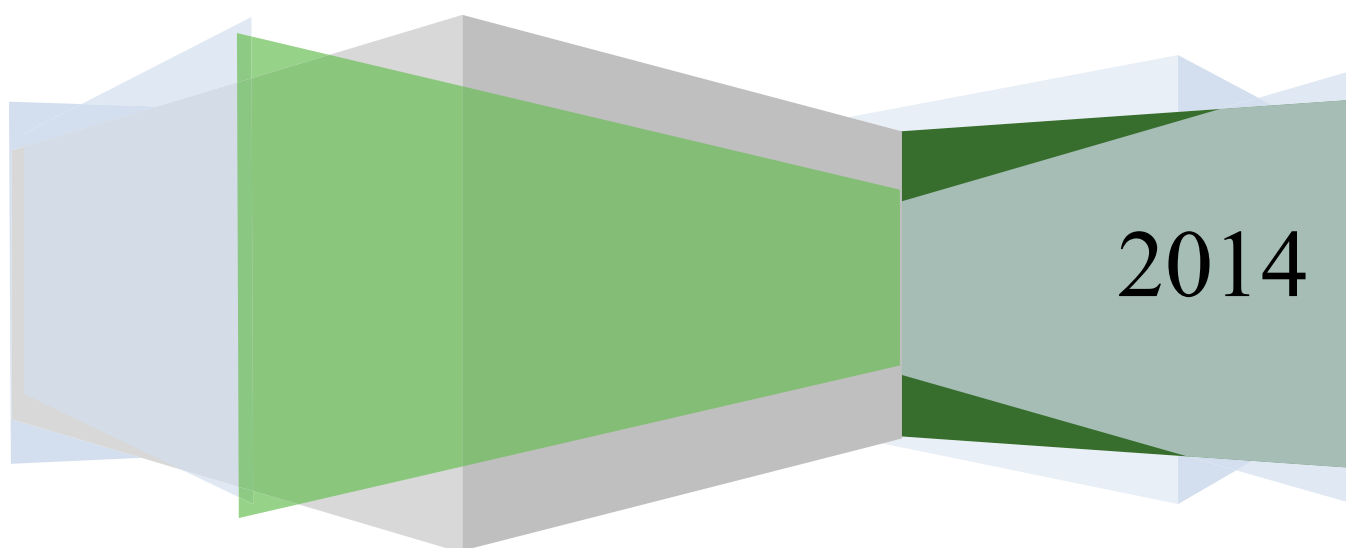
Dr Agnieszka Komor

Dr Patrycjusz Zarębski

Mgr Mariusz Czernecki

Mgr Magdalena Typa

Raport przygotowany na zlecenie
Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A.
w Instytucie Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie
Warszawa, grudzień 2014

Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych (PAIiIZ) jest instytucją rządową, która pomaga inwestorom od 1992 roku. Misją PAIiIZ jest tworzenie pozytywnego wizerunku Polski w świecie i dzięki temu zwiększenie napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych poprzez zachęcanie międzynarodowych firm do inwestowania w Polsce. PAIiIZ jest przydatnym partnerem dla zagranicznych przedsiębiorców wchodzących na polski rynek. Agencja przeprowadza inwestorów przez wszystkie niezbędne procedury administracyjne oraz prawne dotyczące danego przedsięwzięcia. Zapewnia również szybki dostęp do kompleksowej informacji dotyczących kwestii prawnych i biznesowych w zakresie inwestycji. Ponadto, pomaga w znalezieniu odpowiednich partnerów oraz dostawców, wraz z nowymi lokalizacjami.

PAIiIZ zapewnia bezpłatne profesjonalne usługi doradcze dla inwestorów, w tym:

- pomoc przy wyborze lokalizacji inwestycji w Polsce,
- dostosowane do potrzeb inwestorów wizyty w Polsce,
- informacje na temat otoczenia prawnego i gospodarczego Polski,
- informacje na temat dostępnych zachęt inwestycyjnych,
- ułatwianie kontaktów z władzami centralnymi i lokalnymi,
- identyfikację dostawców i wykonawców,
- opiekę nad inwestorami działającymi na terenie Polski (wsparcie reinwestycji w Polsce).

Oprócz **Krajowego Punktu Kontaktowego (KPK) OECD** prowadzi także Punkt Informacyjny dla firm, które są zainteresowane Funduszami Europejskimi. Działalności Agencji jest wspierana przez **Regionalne Ośrodki Pomocy Inwestorom**. Dzięki szkoleniom i stałemu wsparciu Agencji, ośrodki zapewniają kompleksowe usługi dla inwestorów na poziomie województwa.

Na stronie internetowej **www.paiz.gov.pl** inwestor znajdzie wszystkie niezbędne informacje o Polsce, polskiej gospodarce, regulacjach prawnych oraz inne szczegółowe informacje, które mogą być przydatne dla każdej firmy chcącej prowadzić swoją działalność na terenie Polski.

W 2011 roku zostało powołane Centrum Współpracy Gospodarczej PAIiIZ Chiny - Polska zapewniając kompleksowe informacje o możliwościach inwestycyjnych w Polsce oraz oferując wsparcie dla chińskich firm w trakcie procesu inwestycyjnego. Centrum jest odpowiedzialne za: promocję Polski jako lokalizacji dla inwestycji zagranicznych, identyfikację źródeł zagranicznych inwestycji bezpośrednich, wspieranie misji i delegacji z Chin, przygotowywanie analiz i informacji, utrzymując stały kontakt z chińskimi firmami działającymi w Polsce. Więcej informacji o projekcie "Go China" można znaleźć na stronie: **www.gochina.gov.pl**.

Od 2013 roku natomiast PAIiIZ realizuje program "Go Africa". Jego celem jest zachęcenie polskich przedsiębiorców do wejścia na rynki afrykańskie jak również promocja Polski w Afryce. By ten cel ten został osiągnięty PAIiIZ organizuje: misje rozpoznawcze do krajów afrykańskich, udział polskich przedsiębiorców w targach, konferencjach, seminariach i warsztatach w Polsce jak również w Afryce. Ponadto Agencja przygotowuje publikacje o rynkach afrykańskich. Więcej informacji o projekcie "Go Africa" można znaleźć na stronie: **www.goafrica.gov.pl**.

WSTĘP

Niniejszy raport powstał na zamówienie Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych jako kolejna edycja raportów atrakcyjności regionów. Raporty te są corocznie publikowane od 2008, co jest efektem wykorzystania w praktyce gospodarczej badań naukowych prowadzonych od 2002 roku, pod kierunkiem dr hab. H. Godlewskiej-Majkowskiej w Szkole Głównej Handlowej, w Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, w Instytucie Przedsiębiorstwa. Wszyscy Autorzy stanowią trzon zespołu, rozwijającego metodykę pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów.

Raport składa się z kilku części. W pierwszej z nich zaprezentowano w sposób syntetyczny gospodarkę województwa dolnośląskiego, zwracając uwagę na jego potencjał społeczno-gospodarczy oraz poziom i strukturę gospodarki. W zamieszczonej w tej części opracowania znajduje się tabelaryczne syntetyczne ujęcie najważniejszych informacji społeczno-gospodarczych z uwzględnieniem ocen atrakcyjności inwestycyjnej. Następnie zaprezentowano pozycję województwa na tle innych regionów Polski i Unii Europejskiej, zwracając uwagę na najważniejsze dla regionu rodzaje przemysłu oraz sektory wysokiej szansy.

Drugą część raportu poświęcono ukazaniu wewnętrznego zróżnicowania atrakcyjności inwestycyjnej województwa dolnośląskiego w skali powiatów i gmin. W tym celu wykorzystano wyniki badań naukowych Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie odnoszące się do wszystkich gmin i powiatów w Polsce, co czyni zaprezentowane oceny dolnośląskich powiatów i gmin porównywalnymi z ocenami innych jednostek w pozostałych województwach Polski.

Trzecia część raportu jest poświęcona prezentacji wiodących instytucji otoczenia biznesu w województwie ze wskazaniem rodzaju wsparcia dla inwestorów. Następnie ukazane jest rozmieszczenie i efekty działalności specjalnych stref ekonomicznych w województwie.

Część tę kończy prezentacja wyników konkursu „Gmina na 5!”, który pozwolił na wyłonienie gmin, które nie tylko są bardzo atrakcyjne pod względem atrakcyjności inwestycyjnej, ale i odznaczają się najlepszą dostępnością informacji użytecznych dla inwestorów i przedsiębiorców w kontaktach przez Internet.

Raport wieńczy aneks, w którym ujęto zestawienie tabelaryczne ocen atrakcyjności inwestycyjnej dla powiatów i gmin województwa. Zawiera on również tabelaryczne zestawienie efektów funkcjonowania Specjalnych Stref Ekonomicznych.

W pracy zastosowano dwa podejścia do atrakcyjności inwestycyjnej. Wyróżniono **potencjalną atrakcyjność inwestycyjną** definiowaną jako zespół regionalnych walorów lokalizacyjnych, które mają wpływ na osiąganie celów inwestora (np. w postaci kształtowania się kosztów prowadzonej działalności gospodarczej, przychodów ze sprzedaży, rentowności netto oraz konkurencyjności danej inwestycji).

Ponadto zastosowano pojęcie **rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej**, rozumianej jako zdolność regionu do wykreowania satysfakcji klienta - inwestora i wywołania absorpcji kapitału finansowego i rzeczowego w formie inwestycji. Można ją mierzyć za pomocą efektywności poniesionych nakładów kapitału.¹

Wskaźniki potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej w wersji podstawowej (PAI1) oceniają walory lokalizacyjne regionów. Są one obliczane dla jednostek różnych szczebli podziału statystycznego (gminy, powiaty, podregiony, województwa). Wskaźniki odnoszą się do całości gospodarki narodowej oraz do poszczególnych wybranych sekcji gospodarki: C - przemysłu przetwórczego, G - handlu i napraw, I - turystyki i gastronomii, M - działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej. Sekcje te stanowią trzon gospodarki regionalnej.

W raportach oprócz wskaźników PAI1 wykorzystano wskaźniki skonstruowane wyłącznie dla województw, w oparciu o wiele cech dostępnych od poziomu województw. Umożliwiają znacznie szerszy kontekst ocen atrakcyjności inwestycyjnej w porównaniu do wskaźników PAI1. Są to wskaźniki grupy PAI2, opracowane na potrzeby oceny atrakcyjności inwestycyjnej w ujęciu ogólnym, czyli dla gospodarki narodowej a także w odniesieniu do ww. sekcji gospodarki.

Ponadto w raporcie wykorzystano oceny rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej (RAI), nawiązującej do napływu kapitału inwestycyjnego oraz efektów inwestycji, rozpatrywanych z punktu widzenia produktywności i efektywności poniesionych nakładów. Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna może być odnoszona do poziomu województw ze względu na dostępność danych statystycznych.

Zaproponowane miary są przedmiotem corocznej ewaluacji, dzięki konsultacjom z instytucjami obsługującymi inwestorów zagranicznych, jak i bezpośrednim kontaktom zespołu z jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami przedsiębiorców. Z opisem metodycznym pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów Polski oraz powiatów i gmin można zapoznać się na stronie **Instytutu Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej** (<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KNoP/struktura/IP/struktura/ZOB/>), a także w licznych publikacjach naukowych i ekspertyzach.

¹ Szerzej na ten temat m.in. w: *Atrakcyjność inwestycyjna regionów Polski jako źródło przedsiębiorczych przewag konkurencyjnych*, praca zespołowa pod red. H. Godlewskiej-Majkowskiej, Studia i Analizy Instytutu Przedsiębiorstwa, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2012; H. Godlewska-Majkowska, *Polish regions and their investment attractiveness in the EU*, w: *POLAND Competitiveness Report 2013. National and Regional Dimensions*, M. Weresa (editor), Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2013, s. 299-316.

1. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARKI REGIONALNEJ WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Województwo dolnośląskie należy do trzech najbardziej atrakcyjnych inwestycyjnie regionów Polski obok województw mazowieckiego i śląskiego.

Jego atutami są:

- wysoki poziom rozwoju gospodarczego, znacznie przekraczający średnią krajową,
- bardzo korzystne położenie geopolityczne, z uwagi na sąsiedztwo Niemiec i Republiki Czeskiej, a także atrakcyjne położenie względem rynków zbytu tworzonych przez aglomeracje praską, berlińską i warszawską,
- bardzo dobrze rozwinięta infrastruktura transportowa (drogowa, kolejowa, wodna, lotnicza) i teleinformatyczna:
 - dogodne połączenia drogowe: autostrada A4, drogi międzynarodowe E40, E36, E65 i E67,
 - rozbudowany system linii kolejowych: międzynarodowe linie kolejowe: E30 i E59,
 - dobrze rozwinięta sieć transportu wodnego (system wodny Odry umożliwia transport barkami rzeczny z Dolnego Śląska do zespołu portowego Szczecin – Świnoujście, a poprzez kanały Odra -Sprewa i Odra – Hawela, Dolny Śląsk został włączony do systemu żeglugi śródlądowej Europy zachodniej),
 - port lotniczy Wrocław-Strachowice im. Mikołaja Kopernika, umożliwiający połączenia zagraniczne z Frankfurtem, Monachium, Londynem, Kopenhagą, Mediolanem, Dublinem, Nottingham, Dortmundem, Shannon, Glasgow, Liverpooliem, Sztokholmem, Cork oraz Rzymem,
 - bardzo dobry dostęp do Internetu (pod tym względem województwo należy do najwyżej ocenianych regionów w Polsce),
- obecność licznych uczelni wyższych, wśród których licznie są reprezentowane najlepsze w Polsce jednostki naukowe,
- bogactwo kulturowe (liczne zabytki, wśród których na wyróżnienie zasługują: Hala Stulecia we Wrocławiu oraz Kościoły Pokoju w Świdnicy i Jaworze – obiekty światowego dziedzictwa UNESCO) i walory przyrodnicze (Sudety, Przedgórze Sudeckie) stwarzają podstawy dla rozwoju usług turystycznych
- wysoki poziom rozwoju przemysłu, co uwidacznia specjalizacja tego regionu w prowadzeniu nowoczesnych rodzajów produkcji przemysłowej (przemysł środków transportu, farmaceutyczny, elektronika użytkowa, sprzęt AGD i RTV),
- wysoko rozwinięte rolnictwo, w tym szczególnie produkcja roślinna, stanowiąca fundament rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego,
- liczne podstrefy ekonomiczne, oferujące dogodne warunki prowadzenia działalności gospodarczej inwestorom.

Zbiorną charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa dolnośląskiego

Wyszczególnienie	Województwo dolnośląskie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy			
PKB per capita w 2012 r. (zł/osoba)	47140,9	41439,1	-
Liczba ludności (osoby stan na stan na 31 XII 2013)	2909997	38495659	7,60%
Potencjał zasobów pracy			
Absolwenci szkół wyższych w 2013 r. (osoby)	39855	454986	8,80%
Absolwenci szkół średnich w 2013 r. (osoby)	17550	271333	6,50%
Liczba pracujących w 2013 r. (osoby)	1056	15568	6,80%
Struktura pracujących w 2013 r.	sektor rolniczy 5,6% sektor przemysłowy 34,8% sektor usługowy 59,6%		12,0% 30,5% 57,5%
Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie			
Nakłady inwestycyjne w 2012 r. (mln zł)	5339,6	79942,6	6,70%
Kapitał spółek w 2012r. (mln zł)	17507,2	206992	8,50%
Specjalne strefy ekonomiczne w województwie *			
– SSE Kamiennogórska – SSE Legnicka – SSE Tarnobrzeska – SSE Wałbrzyska			
Oceny wyróżniające województwo dolnośląskie wg PAI2 i RAI (klasa A, B i C)			
Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna PAI_2		Gospodarka narodowa klasa A Przemysł kapitałochłonny klasa A Przemysł pracochłonny klasa A Handel i naprawy klasa A Turystyka i gastronomia klasa B	
Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna RAI		Gospodarka narodowa klasa A Przemysł klasa A Handel i naprawy klasa C Turystyka i gastronomia klasa B Działalność profesjonalna naukowa i techniczna klasa B	
Wyróżnione powiaty i gminy wg PAII_GN			
Powiaty	Klasa A	polkowicki, m.Wrocław, lubiński, m.Legnica, wrocławski, m.Jelenia Góra	

	Klasa B	głogowski, zgorzelecki, wołowski, świdnicki
Gminy	Klasa A	Wrocław (m), Lubin (m), Chojnów (m), Bolesławiec (m), Zgorzelec (m), Świdnica (m), Głogów (m), Karpacz (m), Złotoryja (m), Oleśnica (m), Jawor (m), Lubań (m), Legnica (m), Oława (m), Jelenia Góra (m), Polanica-Zdrój (m), Kłodzko (m), Kamienna Góra (m), Dzierżoniów (m), Świebodzice (m), Duszniki-Zdrój (m), Szczawno-Zdrój (m), Wałbrzych (m), Kudowa-Zdrój (m), Kowary (m), Bielawa (m), Świeradów-Zdrój (m), Piława Górna (m), Boguszów-Gorce (m), Jedlina-Zdrój (m), Zawidów (m), Piechowice (m), Szklarska Poręba (m), Jerzmanowa (w), Kobierzyce (w), Rudna (w), Lubin (w), Grębocice (w), Długołęka (w), Czernica (w), Warta Bolesławiecka (w), Polkowice (m-w), Brzeg Dolny (m-w), Siechnice (m-w), Bogatynia (m-w), Strzegom (m-w), Kąty Wrocławskie (m-w), Prochowice (m-w), Radków (m-w), Oborniki Śląskie (m-w), Żarów (m-w)
	Klasa B	Nowa Ruda (m), Kunice (w), Bolesławiec (w), Podgórzyń (w), Krośnice (w), Czarny Bór (w), Radwanice (w), Malczyce (w), Zgorzelec (w), Wisznia Mała (w), Strzelin (m-w), Jelcz-Laskowice (m-w), Syców (m-w), Wołów (m-w), Środa Śląska (m-w), Lądek-Zdrój (m-w), Pieńsk (m-w), Góra (m-w), Lubawka (m-w), Sobótka (m-w), Stronie Śląskie (m-w), Chocianów (m-w), Ząbkowice Śląskie (m-w), Szczytna (m-w), Mieroszów (m-w), Trzebnica (m-w), Gryfów Śląski (m-w)

Objaśnienia

(m) – gmina miejska, (w) – gmina wiejska, (m-w) – gmina miejsko-wiejska

PAI – potencjalna atrakcyjność inwestycyjna, RAI – rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna

* Więcej informacji w Aneksie w tab. 4.

Źródło: opracowanie własne.

Liczba osób zamieszkujących województwo w roku 2013 to 2.909.997 mieszkańców, co stanowiło 7,6% ludności Polski. W województwie dolnośląskim struktura wieku w roku 2013 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 16,9% osób, produkcyjny: 64,1% i poprodukcyjny: 19,0% (Polska analogicznie: 18,2%, 63,4% i 18,4%).

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowi 35 uczelni wyższych, w których kształci się 141.707 studentów, czyli 9,1% studentów w skali kraju. W województwie do szkół zasadniczych uczęszcza 6,9% uczniów województwa, natomiast do techników 7,0%.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była równa w sierpniu 2014 r. 11,2%, dla porównania w Polsce - 11,7%. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2014 wyniosło 4011,5zł, czyli 106,4% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Województwo dolnośląskie dostarczyło w 2012 r. 8,6% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 47140,9zł, przy średniej dla Polski 41439,1zł. Wynik ten plasuje województwo na 2 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB w województwie w latach 2003-2012 wyniosła 209,3%, przy średniej dla Polski równej 189,2%.

W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się udziałem sektora usług na poziomie 59,5% podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 5,5% i 34,8% pracujących (GUS, BDL 2014).

W strukturze przemysłu województwa ważną rolę odgrywają: produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (19% wartości produkcji sprzedanej całego przemysłu województwa na koniec 2013 roku), produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (9%), a także produkcja gumy i tworzyw (7%), produkcja artykułów spożywczych i wyrobów z metali (po 6%).

Duży potencjał rozwojowy województwa oraz wysoki poziom uprzemysłowienia spowodowały, że Dolny Śląsk jest czołowym producentem pojazdów samochodowych i ich części w skali całego kraju (19% krajowej wartości produkcji sprzedanej w 2013 roku).

Województwo ma szczególnie silną pozycję wśród województw zajmujących się produkcją komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (32% krajowej ich produkcji sprzedanej). Wyróżnia się także jako region produkujący skórę i wyroby skórzane (25%), wyroby tekstylne (20%), wyroby z gumy i tworzyw (11%), urządzenia elektryczne (11%), maszyny i urządzenia (11%) oraz produkty z metali (9%).

W odniesieniu do większości z wymienionych sektorów województwo podwyższyło w ostatnich trzech latach swoją pozycję konkurencyjną, mierzoną udziałem w krajowej wartości produkcji sprzedanej.² Dotyczy to działów:

- produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli,
- produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych,
- produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych,
- produkcja wyrobów tekstylnych,
- produkcja papieru i wyrobów z papieru,
- produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych,
- produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń.

Dla inwestorów istotne znaczenie może mieć to, które sektory są postrzegane jako strategiczne przez władze województwa dolnośląskiego. Na podstawie strategii rozwoju regionalnego można do nich zaliczyć: górnictwo i przetwórstwo rud miedzi, węgla brunatnego, wydobywanie surowców skalnych mineralnych, produkcję tkanin, produkcję artykułów spożywczych i napojów, produkcję wyrobów z drewna, produkcję wyrobów chemicznych, produkcję maszyn i urządzeń elektrycznych, produkcję maszyn i aparatury elektrycznej, produkcję wyrobów szklarsko-ceramicznych oraz produkcję podzespołów i części pojazdów mechanicznych.

² Obliczenia na podstawie Biuletynu Statystycznego Województwa Dolnośląskiego, I kwartał 2014 oraz Biuletynu Statystycznego I kwartał 2014, www.stat.gov.pl (10.11.2014)

Ważną wskazówką dla inwestorów zainteresowanych dokonaniem inwestycji w województwie dolnośląskim, może być lista tzw. sektorów wysokich szans, ustalona przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych przy współpracy z samorządem województwa dolnośląskiego w oparciu o obserwacje tendencji w zakresie napływu inwestycji do tego województwa. Są to sektory: motoryzacyjny, elektromaszynowy, high-tech oraz BPO.

Inwestycje te mogą być lokowane w specjalnie przygotowanych na preferencyjnych warunkach atrakcyjnych lokalizacjach oferowanych przez Specjalne Strefy Ekonomiczne: **Kamiennogórska, Legnicka, Tarnobrzeską i Wałbrzyską, w następujących podstrefach:**

- **SSE Kamiennogórska**, podstrefy: Dobroszyce (w), Gryfów Śląski (m-w), Janowice Wielkie (w), Jawor (m), Jelenia Góra (m), Kamienna Góra (m), Kamienna Góra (w), Lubań (m), Lubawka (m-w), Nowogrodzice (m-w), Piechowice (m), Prusice (m-w), Zgorzelec (m), Żmigród (m-w),
- **SSE Legnicka**, podstrefy: Chojnów (m), Chojnów (w), Głogów (m), Gromadka (w), Legnica (m), Legnickie Pole (w), Lubin (m), Miękinia (w), Polkowice (m-w), Prochowice (m-w), Przemków (m-w), Środa Śląska (m-w), Złotoryja (m),
- **SSE Tarnobrzeską**, podstrefa: Kobierzyce (w),
- **SSE Wałbrzyska**, podstrefy: Bielawa (m), Bolesławiec (m), Brzeg Dolny (m-w), Bystrzyca Kłodzka (m-w), Długołęka (w), Dzierżonów (m), Góra (m-w), Jelcz-Laskowice (m-w), Kłodzko (m), Kłodzko (w), Kudowa-Zdrój (m), Nowa Ruda (m), Nowa Ruda (w), Oleśnica (m), Oława (m), Oława (w), Piława Górną (m), Strzegom (m-w), Strzelin (m-w), Syców (m-w), Świdnica (m), Świdnica (w), Świebodzice (m), Twardogóra (m-w), Wałbrzych (m), Wiązów (m-w), Wołów (m-w), Wrocław (m), Ząbkowice Śląskie (m-w), Żarów (m-w).

We wszystkich wymienionych lokalizacjach inwestorzy mogą uzyskać ulgę w podatku dochodowym sięgającą 25% - 45%, w zależności od wielkości przedsiębiorstwa - więcej na temat zasad pomocy publicznej:

http://www.paiz.gov.pl/strefa_inwestora/zachety_inwestycyjne_w_sse.

2. POZYCJA WOJEWÓDZTWA NA MAPIE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ POLSKI I UNII EUROPEJSKIEJ

Województwo dolnośląskie należy do najbardziej atrakcyjnych województw w Polsce, o czym świadczy uzyskana przez nie najwyższa klasa A dla gospodarki narodowej bez wyróżniania sektorów, a także dla przemysłu oraz handlu i napraw w oparciu o specjalnie

przygotowane wskaźniki dla poszczególnych sekcji gospodarki narodowej. Bardzo wysoko również plasuje się ten region pod względem napływu kapitału zagranicznego do Polski.

W roku 2012 region zajął trzecie miejsce w Polsce pod względem nagromadzonego kapitału podstawowego w spółkach z udziałem kapitału zagranicznego (8,5% jego wartości we wszystkich województwach).

Dolny Śląsk wyróżnia się także wzrostem konkurencyjności na rynku bezpośrednich inwestycji zagranicznych, o czym świadczy fakt, iż w latach 2003-2011 udział w rynku liczony wartością kapitału zagranicznego w ww. spółkach wzrósł z 5,8% do 9,0%.

W oparciu o metodykę opracowaną przez zespół Instytutu Przedsiębiorstwa w ramach badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, od dwóch lat tworzona jest ocena atrakcyjności inwestycyjnej dla wszystkich regionów Unii Europejskiej. Ocena ta oparta jest na pomiarze atrakcyjności zasobów pracy, rynku oraz innowacyjności.³ Ze względu na różną metodologię badań dla regionów w Polsce oraz regionów w Unii Europejskiej oraz zmienne uwzględnione w badaniu, ich wyniki są nieporównywalne. Dzieje się tak dlatego, że nie wszystkie dane dotyczące województw, gmin i powiatów są dostępne (np. nie wszystkie regiony posiadają aktualne informacje dotyczące infrastruktury).

W oparciu o autorskie wskaźniki Instytutu można stwierdzić, że wprawdzie województwo dolnośląskie posiada dość niską klasę atrakcyjności inwestycyjnej (klasa D) na tle regionów Unii Europejskiej, zajmując 164 miejsce wśród 270 przebadanych. Jednak w porównaniu do zeszłorocznego rankingu województwo zanotowało największą poprawę wśród polskich województw – aż o 20 miejsc. Mocną stroną województwa jest mikroklimat kapitału ludzki (klasa A), który został sklasyfikowany na 17 miejscu wśród wszystkich regionów Unii Europejskiej.

Na uwagę zasługuje fakt, że województwo jest bardziej atrakcyjne między innymi niż wymienione poniżej regiony Unii Europejskiej:

- **austriackie:** Burgenland;
- **belgijskie:** Prov. Luxembourg;
- **bułgarskie:** Severoiztochen, Yugoiztochen, Severen tsentralen, Yuzhen tsentralen, Severozapaden;
- **brytyjskie:** Highlands and Islands, Cumbria, East Yorkshire and Northern Lincolnshire, West Wales and The Valleys, Cornwall and Isles of Scilly, Lincolnshire;

³ Więcej: *Atrakcyjność inwestycyjna regionów Polski na tle Unii Europejskiej*, praca zbiorowa pod red. H. Godlewskiej-Majkowskiej, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2014 oraz

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KNoP/struktura/IP/struktura/ZOB/>

- **czeskie:** Severovýchod, Jihozápad, Moravskoslezsko, Střední Morava, Severozápad;
- **francuskie:** Franche-Comté, Lorraine, Auvergne, Basse-Normandie, Limousin, Bourgogne, Champagne-Ardenne, Poitou-Charentes, Picardie;
- **greckie:** Kentriki Makedonia, Kriti, Notio Aigaio, Thessalia, Ipeiros, Dytiki Ellada, Sterea Ellada, Ionia Nisia, Dytiki Makedonia, Voreio Aigaio, Peloponnisos, Anatoliki Makedonia, Thraki;
- **hiszpańskie:** Galicia, Comunidad Valenciana, Ciudad Autónoma de Ceuta, Andalucía, Illes Balears, Canarias, Castilla-La Mancha, Región de Murcia, Extremadura;
- **holenderskie:** Drenthe;
- **litewskie:** Lietuva;
- **łotewskie:** Latvija;
- **niemieckie:** Schleswig-Holstein, Münster, Chemnitz (NUTS 2006), Niederbayern, Weser-Ems, Sachsen-Anhalt, Lüneburg;
- **portugalskie:** Região Autónoma da Madeira, Algarve, Norte, Alentejo, Região Autónoma dos Açores, Centro;
- **rumuńskie:** Vest, Nord-Vest, Centru, Sud-Est, Nord-Est, Sud-Vest Oltenia, Sud - Muntenia;
- **słowackie:** Západné Slovensko, Stredné Slovensko, Východné Slovensko;
- **słoweńskie:** Vzhodna Slovenija;
- **węgierskie:** Nyugat-Dunántúl, Közép-Dunántúl, Dél-Dunántúl, Észak-Magyarország, Dél-Alföld, Észak-Alföld;
- **włoskie:** Friuli-Venezia Giulia (NUTS 2006), Valle d'Aosta/Vallée d'Aoste, Marche (NUTS 2006), Campania, Abruzzo, Umbria (NUTS 2006), Molise, Sardegna, Sicilia, Puglia, Calabria, Basilicata.

3. ZRÓŻNICOWANIE WEWNĘTRZNE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ WOJEWÓDZTW

Atrakcyjność inwestycyjna poszczególnych jednostek administracyjnych województwa jest wynikiem oceny istotnych z punktu widzenia inwestora warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej. Za czynniki te przyjmuje się: sytuację na rynku pracy, wyposażenie w infrastrukturę techniczną oraz społeczną, a także sytuację rynkową oraz uwarunkowania przyrodnicze.

Ocena **rynku pracy** informuje inwestora o możliwości pozyskania pracowników do planowych przedsięwzięć gospodarczych, nadwyżce lub niedoborach tych pracowników, co pośrednio wpływa na koszty zatrudnienia.

Ocena stanu **infrastruktury technicznej** pozwala planować przedsięwzięcia gospodarcze, które wymagają przygotowania terenu inwestycyjnego w podstawowe elementy techniczne, takie jak: instalacje przesyłowe: wody, gazu, prądu, a także urządzenia ochrony środowiska w postaci oczyszczalni ścieków.

Infrastruktura społeczna oceniana jest przez pryzmat wyposażenia danej lokalizacji w budynki oraz urządzenia decydujące o jakości życia mieszkańców, czy też rozwoju kapitału ludzkiego, poprzez dostęp do edukacji, służby zdrowia, obiektów sportowo-rekreacyjnych, technologii informacyjnych, w tym Internetu.

Sytuacja rynkowa informuje inwestora o chłonności rynku, czyli liczbie potencjalnych konsumentów, a także pośrednio o ich zamożności, czyli możliwości nabywania towarów i usług.

Na potrzeby oceny atrakcyjności lokalizacji usług turystycznych i ich pochodnych, poddano ocenie **uwarunkowania przyrodnicze**, które stanowią jednocześnie istotny element kształtowania jakości życia mieszkańców.

Łączna ocena wszystkich wymienionych elementów w poszczególnych powiatach lub gminach, pokazuje przestrzenne zróżnicowanie atrakcyjności inwestycyjnej w województwie. Dodatkowo prezentowane są wyniki oceny dla poszczególnych obszarów gospodarki, takich jak: przemysł, handel, usługi turystyczne oraz usługi nowoczesne związane z działalnością profesjonalną, naukową oraz techniczną (rysunek 3 i 4). Prezentowane na mapie wyróżnione lokalizacje oznaczono gwiazdami, które wskazują najwyższe oceny, wspomnianych już wyżej poszczególnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej.

Gwiazda pomarańczowa oznacza, iż powiat lub gmina uzyskała ponad przeciętną ocenę we wszystkich analizowanych obszarach (gospodarki narodowej, przemysłu, handlu, usług turystycznych oraz usług profesjonalnych) natomiast **gwiazda złota** jest najwyższym wyróżnieniem i oznacza najwyższą ocenę wszystkich analizowanych sekcji gospodarczych w danym powiecie lub gminie.

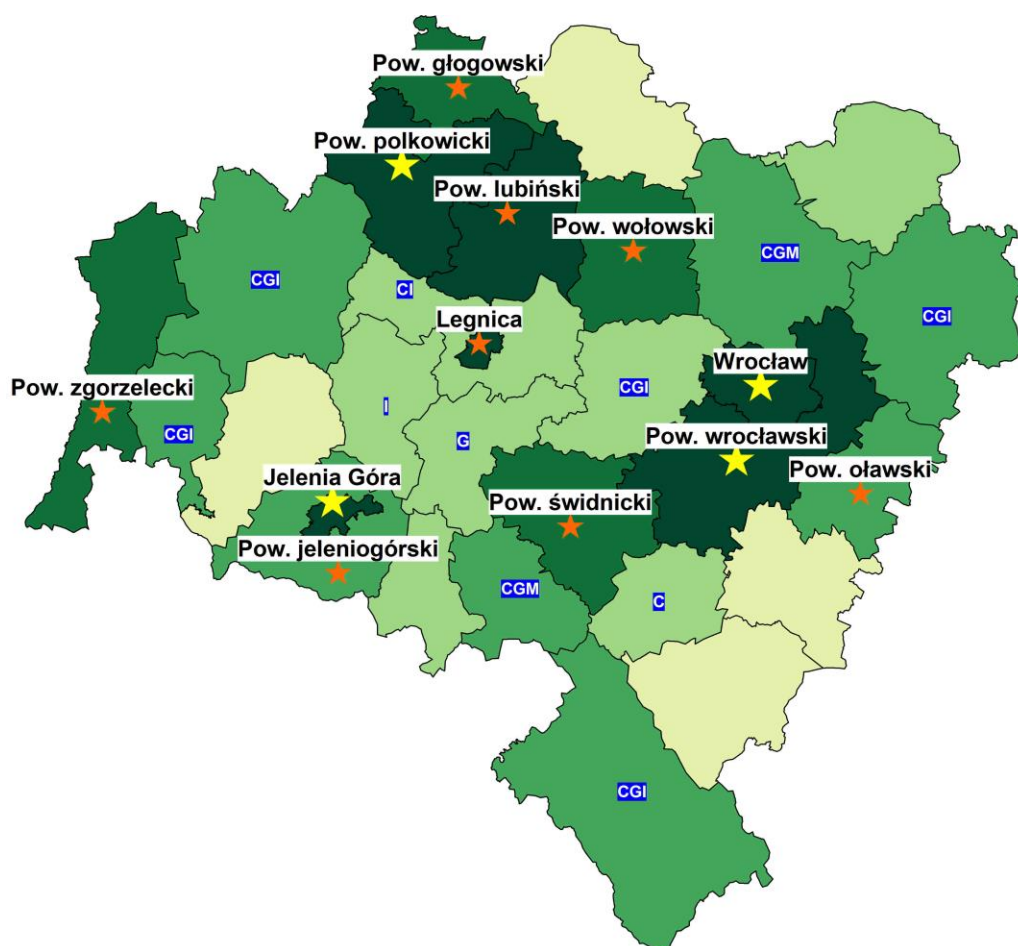
W grupie powiatów najwyżej ocenione miasta na prawach - **złote gwiazdy** to: Wrocław oraz Jelenia Góra natomiast w grupie powiatów ziemskich są to: polkowicki oraz wrocławski oraz wyróżnione **gwiazdą pomarańczową** to powiat ziemski lubiński oraz powiat grodzki Legnica.

W grupie gmin miejskich najwyżej ocenione, wyróżnione:

- **złotą gwiazdą** to miasta: Wrocław (m), Bolesławiec (m), Zgorzelec (m), Karpacz (m), Złotoryja (m), Oleśnica (m), Lubiąż (m), Legnica (m), Jelenia Góra (m), Polanica-Zdrój (m), Dzierżoniów (m), Duszniki-Zdrój (m), Szczawno-Zdrój (m) oraz wyróżnione

- gwiazdą pomarańczową to: Lubin (m), Chojnów (m), Świdnica (m), Głogów (m), Jawor (m), Oława (m), Kłodzko (m), Kamienna Góra (m), Świebodzice (m), Wałbrzych (m), Kudowa-Zdrój (m), Kowary (m), Bielawa (m), Świeradów-Zdrój (m), Boguszów-Gorce (m), Jedlina-Zdrój (m), Zawidów (m), Piechowice (m), Szklarska Poręba (m).

Rysunek 3. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej powiatów woj. dolnośląskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji

POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA POWIATÓW
dla gospodarki narodowej w 2012

★ Najwyższa ocena
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

★ Oceny ponadprzeciętne
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne
dla poszczególnych sekcji
wg PKD C, G, I, M

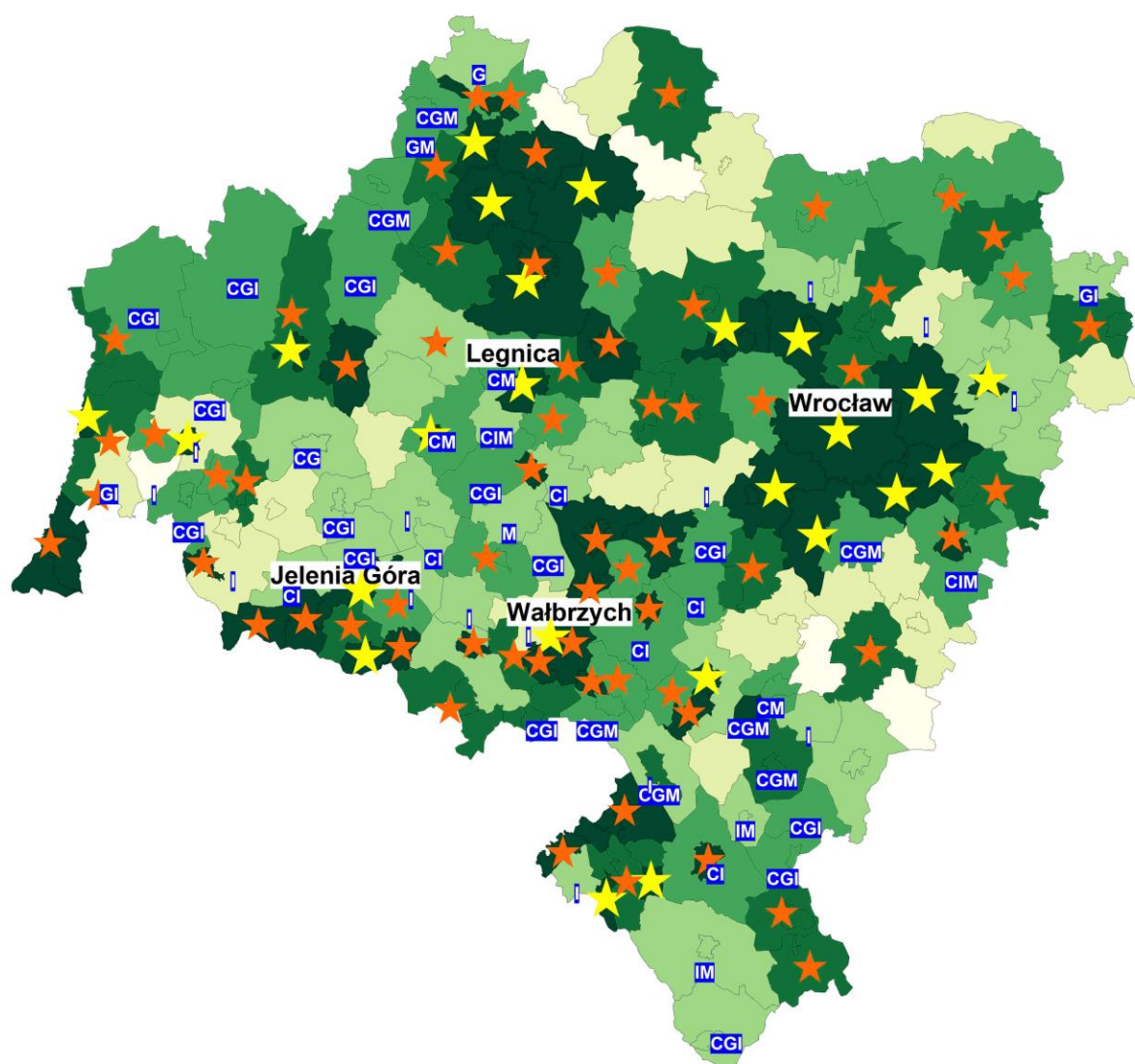
C Przemysł
G Handel
I Hotele i restauracje
M Działalność profesjonalna,
naukowa i techniczna

Powiaty oznaczone złotą gwiazdą:

polkowicki, m. Wrocław, wrocławski, m. Jelenia Góra

Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 4. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej gmin woj. dolnośląskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji

POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA GMIN
dla gospodarki narodowej w 2012

Najwyższa ocena
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne
dla poszczególnych sekcji
wg PKD C, G, I, M

C Przemysł
G Handel
I Hotele i restauracje
M Działalność profesjonalna,
naukowa i techniczna

Gminy oznaczone złotą gwiazdą:

Wrocław (m), Bolesławiec (m), Zgorzelec (m), Karpacz (m), Złotoryja (m), Oleśnica (m), Lubań (m), Legnica (m), Jelenia Góra (m), Polanica-Zdrój (m), Dzierżonów (m), Duszniki-Zdrój (m), Szczawno-Zdrój (m), Jerzmanowa (w), Kobierzyce (w), Rudna (w), Lubin (w), Długołęka (w), Czernica (w), Polkowice (m-w), Brzeg Dolny (m-w), Siechnice (m-w), Kąty Wrocławskie (m-w), Oborniki Śląskie (m-w)

Źródło: Opracowanie własne.

W grupie gmin wiejskich najwyżej ocenione, wyróżnione:

- **złotą gwiazdą** to: Jerzmanowa (w), Kobierzyce (w), Rudna (w), Lubin (w), Długołęka (w), Czernica (w) oraz wyróżnione
- **gwiazdą pomarańczową** to: Grębocice (w), Warta Bolesławiecka (w).

W grupie gmin miejsko-wiejskich najwyżej ocenione, wyróżnione

- **złotą gwiazdą** to: Polkowice (m-w), Brzeg Dolny (m-w), Siechnice (m-w), Kąty Wrocławskie (m-w), Oborniki Śląskie (m-w) oraz wyróżnione
- **gwiazdą pomarańczową** to gminy: Bogatynia (m-w), Strzegom (m-w), Prochowice (m-w), Radków (m-w), Żarów (m-w).

4. WSPARCIE INSTYTUCJONALNE INWESTORA I PRZEDSIĘBIORCY W WOJEWÓDZTWIE

Rozwój instytucji otoczenia biznesu w regionie stanowi ważny czynnik jego atrakcyjności inwestycyjnej. Szczególnie istotną rolę odgrywają instytucje wspierające przedsiębiorczość, rozwiązania proinwestycyjne, komercjalizację badań naukowych i innowacyjność przedsiębiorstw.

4.1. INSTYTUCJE OTOCZENIA BIZNESU

Wśród instytucji okołobiznesowych w województwie (z wyłączeniem instytucji naukowo-badawczych), które mają wpływ na rozwój gospodarczy regionu znajdują się m.in. izby gospodarcze, stowarzyszenia, inkubatory przedsiębiorczości, parki technologiczne, centra transferu technologii, ośrodki doradztwa, instytucje finansowe oraz agencje rozwoju.

Dla inwestorów szczególnie ważnym wsparciem jest system regionalnych Centrów Obsługi Inwestora stworzony przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A. w porozumieniu z marszałkami województw dla zapewnienia inwestorom kompleksowej obsługi na poziomie każdego województwa.

W województwie dolnośląskim jest to:

Centrum Obsługi Inwestora działające w strukturze
Dolnośląskiej Agencji Współpracy Gospodarczej S.A.
www.dawg.pl

Dolnośląskie Centrum Obsługi Inwestora jako Partner PAIiIZ to: „one stop shop”, źródło potrzebnych inwestorowi informacji regionalnych, przepisów i aktów prawnych, ofert inwestycyjnych oraz aktualnych danych o gospodarce regionu, jednostka której pracownicy posiadają odpowiednie kwalifikacje do obsługi inwestorów. Personel COI działa według standardów określonych przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A., został przeszkolony w Agencji i ma zapewnioną stałą pomoc merytoryczną jej pracowników.

Bardzo istotnym narzędziem wspomagającym inwestorów są Specjalne Strefy Ekonomiczne, których zasady działania oraz efekty zostały opisane w dalszej części raportu.

Poniżej prezentujemy szereg wybranych instytucji okołobiznesowych w województwie dolnośląskim, które pracują na rzecz rozwoju przedsiębiorczości, poprzez wspieranie rozwoju nowoczesnych technologii i pobudzanie tworzenia powiązań kooperacyjnych oraz innych form współpracy. Są to:

Dolnośląska Izba Gospodarcza (www.dig.wroc.pl)

DIG jest organizacją samorządu gospodarczego, zrzeszającą podmioty gospodarcze. Izba działa m.in. w zakresie: kojarzenia partnerów krajowych i zagranicznych, informacji gospodarczej, aktywnego wyszukiwania ofert firm zagranicznych, organizacji misji gospodarczych krajowych i zagranicznych, organizacji i koordynacji szkoleń, informowania o funduszach unijnych i krajowych.

Zachodnia Izba Gospodarcza (www.zig.pl)

Izba jest organizacją samorządu gospodarczego, która została powołana dla ochrony i reprezentowania interesów zrzeszonych w niej podmiotów, upowszechniania zasad etyki w działalności gospodarczej, a także dla wspierania rozwoju przedsiębiorczości oraz rozwijania współpracy z samorządami i innymi organizacjami. Izba organizuje szkolenia dla przedsiębiorców, spotkania z ekspertami i praktykami, pomaga w nawiązywaniu kontaktów gospodarczych i społecznych w kraju oraz zagranicą.

Business Centre Club - Łoża Dolnośląska (www.bcc.org.pl)

BCC jest organizacją przedsiębiorców i indywidualnych pracodawców. Business Centre Club prowadzi aktywny lobbing gospodarczy na rzecz rozwoju gospodarki wolnorynkowej, tworzenia prawa, obrony interesów polskich przedsiębiorców. BCC reprezentuje interesy pracodawców poprzez uczestnictwo w różnorodnych gremiach, m.in. w Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych, Wojewódzkich Komisjach Dialogu Społecznego, wojewódzkich i powiatowych Radach Zatrudnienia, Radzie Ochrony Pracy, Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Socjalnych, Naczelnej Radzie Zatrudnienia. BCC jest inicjatorem Forum Dialogu (płaszczyzny komunikowania się różnych grup społecznych) oraz propagatorem idei społecznej odpowiedzialności firm.

KGHM LETIA Legnicki Park Technologiczny (www.letia.pl)

Misją Parku jest kreowanie konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki regionu, poprzez tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości. Główne cele Legnickiego Parku Technologicznego to: pozyskiwanie inwestorów, rozwój przedsiębiorczości oraz zapewnienie wsparcia w rozwoju, a także tworzenie nowych miejsc pracy. Park dysponuje atrakcyjnie położonymi gruntami inwestycyjnymi (ok. 30 ha gruntów) zlokalizowanymi przy Hucie Miedzi Legnica, w pobliżu autostrady A4 oraz drogi krajowej nr 3. Inwestorom oferowana jest możliwość objęcia terenu statusem Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Wrocławski Park Technologiczny (www.technologypark.pl)

Oferta WPT jest skierowana do przedsiębiorstw bazujących na zaawansowanych technologiach, laboratoriów oraz ośrodków naukowych i badawczo-rozwojowych. Celem Parku jest m.in.: pozyskiwanie inwestorów zagranicznych, podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej terenu Parku Technologicznego i jego otoczenia, tworzenie właściwej infrastruktury dla zapewnienia przedsiębiorstwom warunków do generowania innowacji, pomoc w tworzeniu i rozwoju oraz promowaniu podmiotów gospodarczych wykorzystujących nowoczesne technologie, transfer nowych technologii do istniejących i nowo tworzonych podmiotów gospodarczych, komercjalizacja wyników badań naukowych, prowadzenie prac badawczo-rozwojowych i wdrożeniowych w dziedzinie nauk biotechnologicznych i technicznych, podnoszenie kwalifikacji kadr podmiotów gospodarczych w zakresie zaawansowanych technologii i zarządzania proinnowacyjnego, współpraca z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami proinnowacyjnymi.

Dolnośląski Park Innowacji i Nauki (www.dpin.pl)

Główne cele DPIN to m.in.: poszukiwanie i promowanie nowych, funkcjonalnie oraz rynkowo, wyrobów i usług; komercjalizacja wyników innowacyjnych badań naukowych (nowe rynki zbytu, rozwój gałęzi przemysłu); zapewnienie sprawnej komunikacji pomiędzy przedsiębiorstwami a uczelniami Dolnego Śląska; adaptacja nowoczesnych rozwiązań technologicznych i usług w przedsiębiorstwach. W ramach DPIN przedsiębiorstwa mogą lokować swoją działalność w Parku Technologicznym (firmy deklarujące współpracę z nauką lub pracujące nad nowym rozwiązaniem rynkowym lub faktycznie je realizujące), Inkubatorze Technologicznym (MŚP pracujące nad nowym produktem, usługą lub procesem) oraz w Inkubatorze Przedsiębiorczości (nowopowstałe małe i średnie przedsiębiorstwa). Na terenie DPIN działa Klaster Innowacyjnych Technologii w Wytwarzaniu (Klaster CINNOMATECH).

4.2. EFEKTY FUNKCJONOWANIA SPECJALNYCH STREFY EKONOMICZNYCH W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM

Na terenie województwa dolnośląskiego funkcjonują cztery strefy ekonomiczne: Kamiennogórska, Legnicka, Tarnobrzaska i Wałbrzyska. Do końca 2013 r. strefy swoim

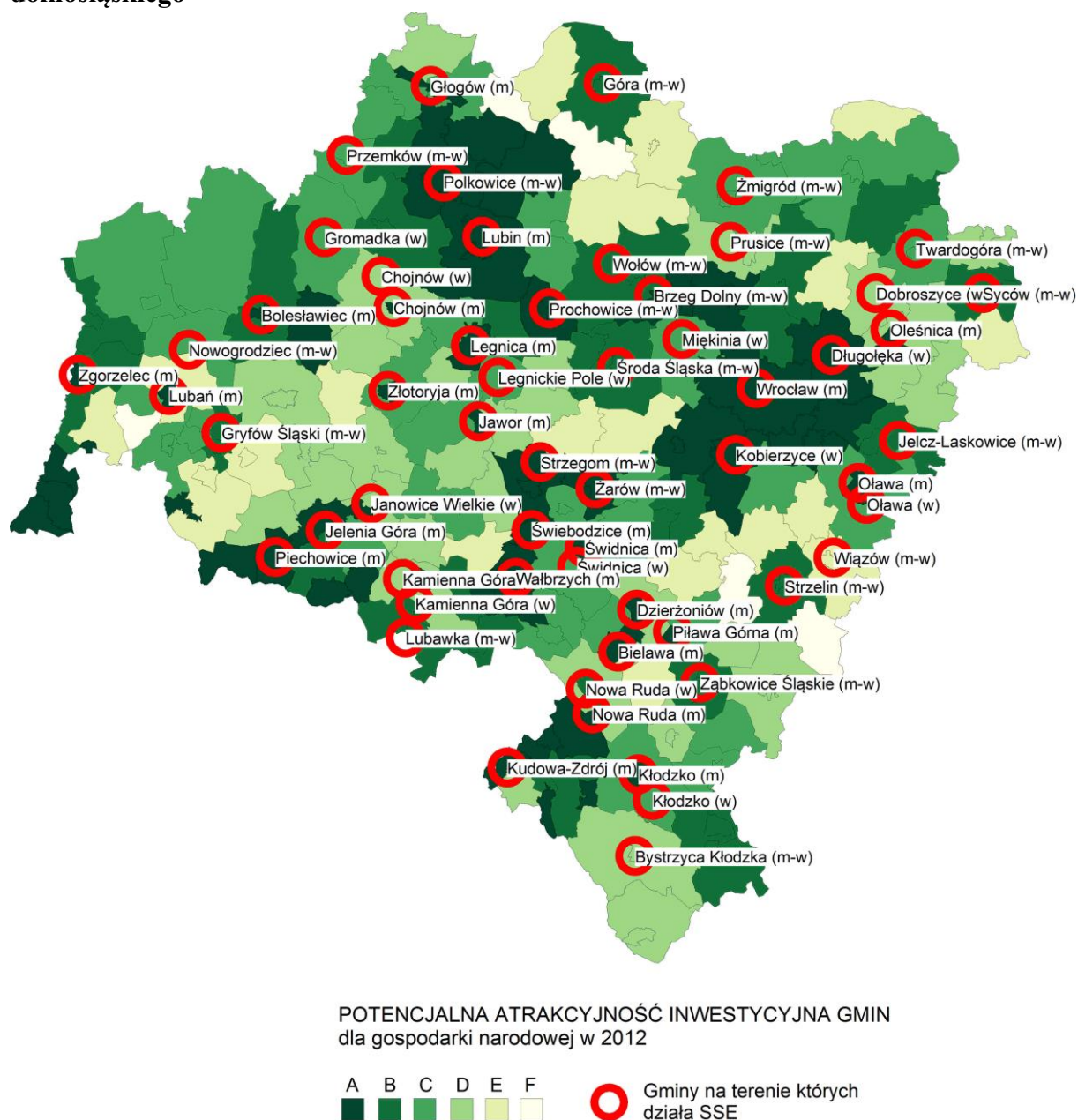
zasięgiem obejmowały nieruchomości położone na terenie 24 miast i 34 gmin (na terenie Kobierzyc działają 2 strefy Wałbrzyska i Tarnobrzeska) - zob. rys. 5.

Pierwsze tereny strefowe powołano już w 1997 r. Przedsiębiorstwa strefowe działające w gminach dolnośląskich poniosły do końca 2013 r. nakłady inwestycyjne na łączną kwotę blisko 25,2 mld zł, co stanowił 27% wszystkich nakładów inwestycyjnych poniesionych w SSE w Polsce. W tym samym okresie przedsiębiorstwa strefowe utworzyły 48,1 tys. nowych miejsc pracy w regionie, co stanowiło 25% wszystkich nowych miejsc pracy utworzonych w strefach (tab. 4 w aneksie).

Największe inwestycje w specjalnych strefach ekonomicznych na terenie Dolnego Śląska skoncentrowały się w Wałbrzychu, Kobierzycach, Wrocławiu, Polkowicach, Legnicy, Jelczu-Laskowicach, Nowogrodźcu, Oławie, Świdnicy, Żarowie. Wiąże się to głównie z napływem inwestycji z branży motoryzacyjnej. Na terenie województwa inwestycje o łącznej wartości ponad 3,1 mld zł w Wałbrzychu i Jelczu zrealizowała TOYOTA.

W wielu pozostałych gminach ulokowały się firmy produkujące części i półprodukty wykorzystywane w produkcji pojazdów tj. AGC SILESIA sp. z o.o. (produkcja wyrobów ze szkła na potrzeby budownictwa i motoryzacji), Autoliv Poland Sp. z o.o. (produkcja poduszek powietrznych), EPP Sp. z o.o. (produkcja elementów z tworzyw sztucznych dla AGD oraz dla motoryzacji), FAURECIA WAŁBRZYCH S.A. (produkcja metalowych komponentów siedzeń samochodowych), Mando Corporation Poland Sp. z o.o. (produkcja części i akcesoriów do pojazdów), NSK Steering Systems Europe (Polska) sp. z o.o. (produkcja przekładni kierowniczych), Sanden Manufacturing Poland Sp. z o.o. (motoryzacja), Simoldes Plasticos Polska Sp. z o. o. (wyroby z gumy i tworzyw sztucznych, części i akcesoria do pojazdów mechanicznych i ich silników), Sitech Sp. z o.o. (motoryzacja), Volkswagen Motor Polska Sp. z o.o. (motoryzacja).

Rys. 5. Rozmieszczenie specjalnych stref ekonomicznych na terenie województwa dolnośląskiego

Źródło: Opracowanie własne.

Zgodnie z planami rozwoju poszczególnych stref ekonomicznych na terenie województwa dolnośląskiego zakłada się pozyskiwanie inwestorów:

- z branży maszynowej, metalowej, tekstylnej i tworzyw sztucznych, gwarantujących tworzenie miejsc pracy w dziedzinach, w których region dysponuje dużym potencjałem kadrowym oraz zapleczem okołobiznesowym oraz w przemyśle drzewnym, meblarskim i chemicznym, a także firm zainteresowanych transferem wiedzy innowacyjnej do przemysłu - w przypadku strefy Kamiennogórskiej;

- reprezentujących przemysł motoryzacyjny, elektroniczny i artykułów gospodarstwa domowego, z branży tworzyw sztucznych, na terenie dużych miast inwestycji innowacyjnych, badawczo-rozwojowych - w przypadku strefy wałbrzyskiej;
- reprezentujących zaawansowane technologie, współpracujących z instytucjami naukowymi oraz zajmujących się gromadzeniem i przetwarzaniem danych, z branży logistycznej, motoryzacyjnej, maszynowej, tekstylnej, budowlanej oraz spożywczej - w przypadku strefy Legnickiej;
- będących kooperantami dla przedsiębiorców z Parku Technologicznego LG, w zakresie zaawansowanych technologii i nowoczesnych usług - w przypadku strefy Tarnobrzelskiej.

4.3. GMINA NA 5!

Studenckie Koło Naukowe Przedsiębiorczości i Analiz Regionalnych, działające przy Instytucie Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej po raz kolejny opublikowało wyniki raportu z badania jakości obsługi potencjalnych inwestorów przez urzędy gmin. Przedmiotem badań jakościowych nad atrakcyjnością inwestycyjną jest ocena stron internetowych oraz kontaktu elektronicznego w wersji polsko - i anglojęzycznej z urzędami gmin, przy wykorzystaniu metody tajemniczego klienta (ang. *mystery client*). Ocenę poziomu obsługi inwestora przy wykorzystaniu elektronicznych narzędzi komunikacji stanowi suma badanych elementów. Wyróżniające się jednostki samorządu terytorialnego otrzymują tytuł Gmina na 5!. W tegorocznej edycji na potrzeby rankingu ocenie poddano wszystkie gminy klasy A i B wg rankingu PAI 2012.

W efekcie przeprowadzonej oceny tytułem „Gminy na 5!” wyróżniono 59 gmin, z czego 7 z terenu województwa dolnośląskiego: Wrocław (m), Oława (m), Legnica (m), Nowa Ruda (m), Jelenia Góra (m), Ząbkowice Śląskie (w), Świdnica (m).

Prawie wszystkie nagrodzone gminy z województwa dolnośląskiego otrzymały ponadprzeciętne oceny witryn internetowych. Na każdej ze stron znajduje się dedykowana zakładka dla przedsiębiorców, co pozwala na łatwiejszą komunikację z urzędem ze strony potencjalnych inwestorów. Oceniając odpowiedzi na wiadomości elektroniczne należy zwrócić uwagę, że ponad połowa urzędów nawiązała konwersację w obydwu badanych językach. W większości wypadków odpowiedzi uzyskane drogą elektroniczną były satysfakcjonujące dla potencjalnego inwestora. Szczególnie należy docenić gminy: Legnica, Świdnica oraz Wrocław, gdyż udało się im otrzymać tytuł „Gmina na 5!” po raz kolejny.

ANEKS

Tabela 1. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA WOJEWÓDZTW DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
Województwo	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel	Hotele i restauracje	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Województwa						
DOLNOŚLĄSKIE	0,39	A	A	A	B	A
KUJAWSKO-POMORSKIE	0,29	C	C	E	D	D
LUBELSKIE	0,17	F	F	F	F	F
LUBUSKIE	0,23	E	E	D	C	D
ŁÓDZKIE	0,29	C	C	D	E	D
MAŁOPOLSKIE	0,32	C	C	B	B	C
MAZOWIECKIE	0,4	A	A	A	A	A
OPOLSKIE	0,22	E	E	D	E	D
PODKARPACKIE	0,23	E	E	E	E	D
PODLASKIE	0,2	F	F	F	E	E
POMORSKIE	0,34	B	C	B	A	B
ŚLĄSKIE	0,41	A	A	B	C	A
ŚWIĘTOKRZYSKIE	0,16	F	F	F	F	F
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	0,24	E	E	C	C	E
WIELKOPOLSKIE	0,31	C	C	C	D	B
ZACHODNIOPOMORSKIE	0,34	B	B	B	A	B

Źródło: Opracowanie na podstawie wyników badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, pod kierunkiem H. Godlewskiej – Majkowskiej

Tabela 2. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA POWIATÓW WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO W DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

	PAII_GN	PAII_GN	PAII_C	PAII_G	PAII_I	PAII_M
Powiat	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel	Hotele i restauracje	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Powiaty						
polkowicki	0,374	A	A	A	A	A
m. Wrocław	0,373	A	A	A	A	A
lubiński	0,320	A	A	A	B	A
m. Legnica	0,319	A	A	A	B	A
wrocławski	0,318	A	A	A	A	A
m. Jelenia Góra	0,318	A	A	A	A	A
głogowski	0,291	B	B	A	C	B
zgorzelecki	0,284	B	B	B	A	C
wołowski	0,270	B	B	B	C	C
świdnicki	0,269	B	B	B	C	C
jeleniogórski	0,267	C	B	C	A	C
oławski	0,261	C	C	C	C	C
wałbrzyski	0,254	C	C	C	D	C
bolesławiecki	0,250	C	C	B	B	D
oleśnicki	0,248	C	C	C	B	D
lubański	0,247	C	C	C	B	D
trzebnicki	0,245	C	C	C	D	C
kłodzki	0,243	C	C	C	C	D

Źródło: Opracowanie na podstawie wyników badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, pod kierunkiem H. Godlewskiej – Majkowskiej

Tabela 3. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA GMIN WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO W DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

Gmina	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel	Hotele i restauracje	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Gminy miejskie						
Wrocław (m)	0,283	A	A	A	A	A
Lubin (m)	0,282	A	A	A	B	A
Chojnów (m)	0,279	A	A	A	C	A
Bolesławiec (m)	0,275	A	A	A	A	A
Zgorzelec (m)	0,275	A	A	A	A	A
Świdnica (m)	0,274	A	A	A	B	A
Głogów (m)	0,272	A	A	A	B	A
Karpacz (m)	0,268	A	A	A	A	A
Złotoryja (m)	0,266	A	A	A	A	A
Oleśnica (m)	0,263	A	A	A	A	A
Jawor (m)	0,259	A	A	A	B	A
Lubań (m)	0,258	A	A	A	A	A
Legnica (m)	0,258	A	A	A	A	A
Oława (m)	0,255	A	A	A	B	A
Jelenia Góra (m)	0,251	A	A	A	A	A
Polanica-Zdrój (m)	0,251	A	A	A	A	A
Kłodzko (m)	0,248	A	A	A	B	A
Kamienna Góra (m)	0,245	A	A	A	C	A
Dzierżoniów (m)	0,245	A	A	A	A	A
Świebodzice (m)	0,244	A	A	A	B	A
Duszniki-Zdrój (m)	0,243	A	A	A	A	A
Szczawno-Zdrój (m)	0,236	A	A	A	A	A
Wałbrzych (m)	0,235	A	A	A	B	A
Kudowa-Zdrój (m)	0,232	A	A	A	A	B
Kowary (m)	0,232	A	A	A	B	A
Bielawa (m)	0,229	A	A	A	C	A
Świeradów-Zdrój (m)	0,228	A	A	A	A	B
Piława Górna (m)	0,227	A	A	A	D	B
Boguszów-Gorce (m)	0,225	A	A	A	C	B
Jedlina-Zdrój (m)	0,225	A	A	A	A	B
Zawidów (m)	0,225	A	A	A	C	B
Piechowice (m)	0,223	A	A	A	A	B
Szklarska Poręba (m)	0,220	A	A	A	A	B
Nowa Ruda (m)	0,205	B	B	B	D	B

Pieszycy (m)	0,192	C	C	C	C	C
Gminy wiejskie						
Jerzmanowa (w)	0,270	A	A	A	A	A
Kobierzyce (w)	0,262	A	A	A	A	A
Rudna (w)	0,248	A	A	A	A	A
Lubin (w)	0,246	A	A	A	A	A
Grębocice (w)	0,241	A	A	A	C	B
Długołęka (w)	0,237	A	A	A	A	A
Czernica (w)	0,231	A	A	A	A	A
Warta Bolesławiecka (w)	0,224	A	A	A	C	B
Kunice (w)	0,219	B	A	B	A	A
Bolesławiec (w)	0,217	B	B	B	A	B
Podgórzyn (w)	0,208	B	B	B	A	B
Krośnice (w)	0,204	B	B	B	A	C
Czarny Bór (w)	0,204	B	B	B	B	C
Radwanice (w)	0,203	B	B	B	C	C
Malczyce (w)	0,202	B	B	C	C	C
Zgorzelec (w)	0,201	B	B	C	A	C
Wisznia Mała (w)	0,201	B	B	C	C	B
Legnickie Pole (w)	0,200	C	B	B	A	C
Siekierczyn (w)	0,199	C	B	B	B	C
Mietków (w)	0,199	C	B	B	C	D
Miękinia (w)	0,198	C	B	C	B	C
Kamieniec Ząbkowicki (w)	0,197	C	B	C	C	D
Głogów (w)	0,197	C	C	C	C	B
Walim (w)	0,196	C	B	C	B	C
Gromadka (w)	0,195	C	B	C	B	D
Mysłakowice (w)	0,191	C	C	C	A	C
Męcinka (w)	0,189	C	C	C	C	D
Żukowice (w)	0,187	C	C	C	D	C
Żórawina (w)	0,187	C	C	C	D	B
Oława (w)	0,185	C	C	D	C	C
Osiecznica (w)	0,185	C	C	B	A	E
Kłodzko (w)	0,184	C	C	D	A	D
Gaworzyce (w)	0,184	C	D	C	D	C
Złotoryja (w)	0,183	C	C	D	E	C
Świdnica (w)	0,183	C	C	D	A	D
Miłkowice (w)	0,182	C	C	D	D	C
Marcinowice (w)	0,181	C	C	D	B	D
Gminy miejsko-wiejskie						
Polkowice (m-w)	0,319	A	A	A	A	A
Brzeg Dolny (m-w)	0,265	A	A	A	A	A
Siechnice (m-w)	0,259	A	A	A	A	A
Bogatynia (m-w)	0,235	A	A	A	A	B
Strzegom (m-w)	0,233	A	A	A	A	B

Kąty Wrocławskie (m-w)	0,232	A	A	A	A	A
Prochowice (m-w)	0,225	A	A	A	B	B
Radków (m-w)	0,222	A	A	B	B	B
Oborniki Śląskie (m-w)	0,222	A	A	A	A	A
Żarów (m-w)	0,221	A	A	A	C	B
Strzelin (m-w)	0,220	B	A	A	B	B
Jelcz-Laskowice (m-w)	0,219	B	B	B	C	A
Syców (m-w)	0,218	B	A	B	A	B
Wołów (m-w)	0,217	B	B	A	B	B
Środa Śląska (m-w)	0,216	B	B	B	A	B
Lądek-Zdrój (m-w)	0,215	B	B	A	A	B
Pieńsk (m-w)	0,215	B	B	B	B	C
Góra (m-w)	0,213	B	B	B	C	B
Lubawka (m-w)	0,210	B	B	B	B	B
Sobótka (m-w)	0,208	B	B	B	B	C
Stronie Śląskie (m-w)	0,208	B	B	B	A	B
Chocianów (m-w)	0,206	B	B	B	C	B
Ząbkowice Śląskie (m-w)	0,206	B	B	B	D	B
Szczytna (m-w)	0,204	B	B	B	A	C
Mieroszów (m-w)	0,202	B	B	B	A	D
Trzebnica (m-w)	0,202	B	B	B	C	B
Gryfów Śląski (m-w)	0,201	B	C	C	C	B
Przemków (m-w)	0,200	C	C	C	D	B
Głuszyca (m-w)	0,200	C	C	C	D	C
Milicz (m-w)	0,197	C	C	C	C	B
Ścinawa (m-w)	0,195	C	C	C	C	C
Żmigród (m-w)	0,195	C	C	C	B	C
Złoty Stok (m-w)	0,193	C	C	C	A	D
Węgliniec (m-w)	0,193	C	C	C	B	D
Bolków (m-w)	0,192	C	C	C	B	C
Olszyna (m-w)	0,192	C	C	C	C	C
Jaworzyna Śląska (m-w)	0,191	C	C	C	C	C
Twardogóra (m-w)	0,191	C	C	C	C	C
Nowogrodziec (m-w)	0,188	C	C	C	C	D
Leśna (m-w)	0,185	C	C	C	B	D
Niemcza (m-w)	0,183	C	C	D	D	C

(m) – gmina miejska, (w) – gmina wiejska, (m-w) – gmina miejsko-wiejska

Źródło: jak do tab. 1.

Uwaga: wszystkie wskaźniki w raporcie zostały policzone w oparciu o najbardziej aktualne dane z Banku Danych Lokalnych (2014).

Tabela 4. EFEKTY FUNKCJONOWANIA SPECJALNYCH STREF EKONOMICZNYCH NA KONIEC 2013 R.

Nazwa SSE	Powiat, gmina	Skumulowane nakłady inwestycyjne na koniec 2013 r. w mln zł	Liczba nowych miejsc pracy na koniec 2013 r.	Sektory wiodące (co najmniej 20% udziału w nowych inwestycjach)
Wałbrzyska	Powiat bolesławiecki (m) Bolesławiec	192,28	446	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych, wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Legnicka	Powiat bolesławiecki (w) Gromadka	182,54	326	artykuły spożywcze, maszyny i urządzenia, gdzie indziej niesklasyfikowane
Kamiennogórska	Powiat bolesławiecki (m-w) Nowogrodziec	1 099,55	1 722	usługi związane z działalnością wydawniczą
Wałbrzyska	Powiat dzierżoniowski (m) Bielawa	5,25	23	wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Wałbrzyska	Powiat dzierżoniowski (m) Dzierżonów	739,26	2 056	chemikalia i wyroby chemiczne, wyroby z gumy i tworzyw sztucznych
Wałbrzyska	Powiat dzierżoniowski (m) Piława Górna	0,00		brak branży wiodącej
Kamiennogórska	Powiat jaworski (m) Jawor	0,00		brak branży wiodącej
Kamiennogórska	Powiat jeleniogórski (m) Piechowice	277,90	340	papier i wyroby z papieru, wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Kamiennogórska	Powiat jeleniogórski (w) Janowice Wielkie	111,12	743	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych
Kamiennogórska	Powiat kamiennogórski (m) Kamienna Góra	97,28	606	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych, pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy
Kamiennogórska	Powiat kamiennogórski (w) Kamienna Góra	215,00	554	pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy
Kamiennogórska	Powiat kamiennogórski (m-w) Lubawka	15,38	342	wyroby tekstylne
Wałbrzyska	Powiat kłodzki (m) Kłodzko	245,27	878	urządzenia elektryczne i nieelektryczny sprzęt gospodarstwa domowego

Wałbrzyska	Powiat kłodzki (m) Kudowa-Zdrój	14,95	100	wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Wałbrzyska	Powiat kłodzki (m) Nowa Ruda	45,78	248	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych, urządzenia elektryczne i nieelektryczny sprzęt gospodarstwa domowego
Wałbrzyska	Powiat kłodzki (m- w) Bystrzyca Kłodzka	0,00		brak branży wiodącej
Wałbrzyska	Powiat kłodzki (w) Kłodzko	0,00		brak branży wiodącej
Wałbrzyska	Powiat kłodzki (w) Nowa Ruda	23,28	0	urządzenia elektryczne i nieelektryczny sprzęt gospodarstwa domowego
Kamiennogórska	Powiat lubański (m) Lubań	25,78	190	wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń, maszyny i urządzenia, gdzie indziej niesklasyfikowane
Kamiennogórska	Powiat lwówecki (m- w) Gryfów Śląski	0,00		brak branży wiodącej
Wałbrzyska	Powiat strzeliński (m-w) Strzelin	94,06	101	maszyny i urządzenia, gdzie indziej niesklasyfikowane
Wałbrzyska	Powiat strzeliński (m-w) Wiązów	2,43	0	papier i wyroby z papieru
Wałbrzyska	Powiat świdnicki (m) Świdnica	1 083,32	2 305	chemikalia i wyroby chemiczne, urządzenia elektryczne i nieelektryczny sprzęt gospodarstwa domowego
Wałbrzyska	Powiat świdnicki (m) Świebodzice	40,89	162	maszyny i urządzenia, gdzie indziej niesklasyfikowane
Wałbrzyska	Powiat świdnicki (m- w) Strzegom	184,72	191	artykuły spożywcze
Wałbrzyska	Powiat świdnicki (w) Świdnica	0,00		brak branży wiodącej
Wałbrzyska	Powiat świdnicki (m- w) Żarów	1 017,90	1 951	urządzenia elektryczne i nieelektryczny sprzęt gospodarstwa domowego, maszyny i urządzenia, gdzie indziej niesklasyfikowane
Wałbrzyska	Powiat wałbrzyski * (m) Wałbrzych	4 452,65	6 651	pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy
Wałbrzyska	Powiat ząbkowicki (m-w) Ząbkowice Śląskie	20,83	29	drewno i wyroby z drewna i korka, z wyłączeniem mebli; wyroby ze słomy i materiałów w rodzaju stosowanych do wyplatania
Kamiennogórska	Powiat zgorzelecki (m) Zgorzelec	3,70	0	wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i

				urządzeń
Legnicka	Powiat złotoryjski (m) Złotoryja	54,41	102	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych, wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych, komputery, wyroby elektroniczne i optyczne
Kamiennogórska	Powiat m. Jelenia Góra (m) Jelenia Góra	5,34	4	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Legnicka	Powiat głogowski (m) Głogów	0,65	0	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Wałbrzyska	Powiat górowski (m-w) Góra	3,75	2	wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Legnicka	Powiat legnicki (m) Chojnów	57,22	166	maszyny i urządzenia, gdzie indziej niesklasyfikowane, pozostałe usługi indywidualne
Legnicka	Powiat legnicki (w) Chojnów	0,00		brak branży wiodącej
Legnicka	Powiat legnicki (w) Legnickie Pole	469,13	987	wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń, pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy
Legnicka	Powiat legnicki (m-w) Prochowice	0,00		brak branży wiodącej
Legnicka	Powiat lubiński (m) Lubin	0,00		brak branży wiodącej
Legnicka	Powiat polkowicki (m-w) Polkowice	3 642,85	3 938	pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy
Legnicka	Powiat polkowicki (m-w) Przemków	0,00		brak branży wiodącej
Wałbrzyska	Powiat wołowski (m-w) Brzeg Dolny	290,38	290	chemikalia i wyroby chemiczne
Wałbrzyska	Powiat wołowski (m-w) Wołów	27,17	58	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych
Legnicka	Powiat m. Legnica (m) Legnica	1 348,98	3 540	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych, wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń, pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy
Wałbrzyska	Powiat oleśnicki (m) Oleśnica	50,07	38	pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy

Kamiennogórska	Powiat oleśnicki (w) Dobroszyce	0,00		brak branży wiodącej
Wałbrzyska	Powiat oleśnicki (m-w) Syców	0,00		brak branży wiodącej
Wałbrzyska	Powiat oleśnicki (m-w) Twardogóra	0,00		brak branży wiodącej
Wałbrzyska	Powiat oławski (m) Oława	1 232,12	1 517	papier i wyroby z papieru, urządzenia elektryczne i nonelektryczny sprzęt gospodarstwa domowego
Wałbrzyska	Powiat oławski (m-w) Jelcz-Laskowice	1 539,63	2 881	pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy
Wałbrzyska	Powiat oławski (w) Oława	174,14	130	artykuły spożywcze, wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Legnicka	Powiat średzki (w) Miękinia	0,00		brak branży wiodącej
Legnicka	Powiat średzki (m-w) Środa Śląska	546,66	924	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych, pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy
Kamiennogórska	Powiat trzebnicki (m-w) Prusice	0,00		brak branży wiodącej
Kamiennogórska	Powiat trzebnicki (m-w) Żmigród	44,16	32	wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Wałbrzyska	Powiat wrocławski (w) Długołęka	0,00		brak branży wiodącej
Tarnobrzaska/ Wałbrzyska	Powiat wrocławski (w) Kobierzyce	4 106,77	8 441	komputery, wyroby elektroniczne i optyczne
Wałbrzyska	Powiat m.Wrocław (m) Wrocław	1 380,29	5 134	chemikalia i wyroby chemiczne, wyroby z gumy i tworzyw sztucznych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Gospodarki.

Oznaczenia: (m) - miasto, (m-w) gmina miejsko-wiejska, (w) gmina wiejska

Tłumaczenie oraz redakcja raportu: Magdalena Senderowska, Paulina Mechło